

3 Väline

85. VUOSIKERTA

OSOITE

Döbelninkatu 2, 6 krs,
00260 Helsinki
Vaihde: (09) 496 189
Fax: (09) 492 058

www.suomensotilas.fi

toimitus@suomensotilas.fi

Toimituksen sähköpostiosoite:
etunimi.sukunimi@suomensotilas.fi

PÄÄTOIMITTAJA

Jaakko Puuperä
(09) 496 014
GSM 050 590 3964

TOIMITUSSIIHTEERI JA WEBMASTER

Marko Eriksson
GSM 040 515 0567

AVUSTAJAT

Suomen Sotilaan kotisivuilla
osoitteessa www.suomensotilas.fi

TAITTAJA

Ilkka Pitkänen

KUSTANTAJA

Kustannus Oy Suomen Mies

MARKKINOINTI

Kim Vinari (09) 454 8601

OSOITTEENMUUTOKSET JA TILAUKSET

Leif-Eric Rosendal
(09) 496 189
toimisto@suomensotilas.fi

TILAUSHINNAT

Ilmestyy 6+1 kertaa vuodessa;
kestotilaus 50 e / vsk,
määräaikaistilaus 55 e / vsk,
opisk. ja varusmiehet 44 e / vsk

Palvelukortti sivulla 81

Levikki 13 864

Irtonumeromyynti

Akateeminen kirjakauppa

ILMOITUSMYynti

BOGATUS OY
Puh: (09) 350 8740
Fax: (09) 350 87450

KIRJAPAINO

Itä-Uudenmaan Paino Oy
Itäinen Tullikatu 10
07900 Loviisa

SEURAAVA NUMERO

4/2004 ilmestyy elokuussa.
Aineistopäivä 10.7.2004

ISSN-1237-8704

Aikakauslehtien liiton jäsen

Itsenäisyytemme ei olisi säilynyt kohtalon kesänä 1944 ilman kykyä vaikuttaa hyökkääjän ryhmitykseen syvyydessä. Tätä kykyä emme olisi saavuttaneet ilman liittolaiseltamme saatuja välineitä. 60 vuotta myöhemmin pääesikunnan iskukykytutkimuksessa peräänkuulutetaan kauaskantoisten asejärjestelmien tarvetta; kaukutykistöä ja ilmasta maahan -järjestelmiä. Suomalaisilta löytyykin yhä tahtoa ja taitoa, mutta välineistä on pula.

Välineillä tarkoitamme usein laitteita ja teknologiaa. Teknologia onkin yhä keskeisemmässä osassa nykyaikaisilla taistelulentillä. Se ei välttämättä ole enää pelkkä väline päämäärien tavoittamiseksi. Teknologian asettamat mahdollisuudet ja rajoitukset vaikuttavat yhä useammin siihen, minkälainen doktriiniin tulee olla ja minkälaisia poliittisia tavoitteita voidaan asettaa. Tekniikan ymmärtäjä voi saada siitä hyvän rengin, ymmärtämättömälle se on huono ja rajoittava isäntä. Teknologiset ja taloudelliset realiteetit saanevat myös sen, että emme voi selviytyä nykyaikaisesta sotilaallisesta yhteenotosta ilman ulkoista apua, vaikka tahtoa, taitoa ja välineitäkin riittäisi.

Mutta on muitakin välineitä kuin tekniikka ja materiaali. Sotilaallisen turvallisuuden näkökulmasta välineaparaatti voi olla esimerkiksi asevoimat, yhteiskunta ja ihmiset taitoineen. Myös valittu politiikka on väline. Vaikka aseiden puhuessa sopimuspapereista tulee usein jätettä, on sopimuksilla myös estetty monta sotaa ja vääryllä politiikalla aiheutettu vielä useampia. Hyvä politiikka antaa lisää välineitä, huono rajoittaa olemassa olevienkin käyttömahdollisuuksia. Kesän 1944 torjuntavoiton yksi keskeinen poliittinen väline oli liittoutuminen. Vahvan liittolaisen lisäksi tarvittiin aseita ja osaavia sotilaita, sekä maanpuolustus- tahtoinen, yhtenäinen, sivistynyt kansa. Silti kohtalomme oli veitsen terällä. Siedettävään lopputulokseen – ankaaraan, kalliiseen rauhaan ja pitkään rajoitetun suvereniteetin jaksoon – päästiin vain yhdistämällä kaikki käytettävät keinot. Tänäpä, vuosikymmenten kuluttua, voimme todeta selviytyneemme hyvin. Olemme jälleen täysivaltainen valtio, hyvä maa, puolustamisen arvoinen. Meillä on myös vapaus päättää jäämekö seuraavassa kriisissä yksin. Yhdellä kesän 1944 veteraanilla, **Adolf Ehrnroothilla**, oli tästäkin mielipide: ei koskaan enää yksin!

Tahto, tieto, taito ja uskallus ovat edellytyksiä välineiden oikealle valinnalle ja menestyksekkäälle käytölle. Ei välineiden, vaan niiden käyttötaidon puute oli koitua tuhoksemme kesällä 1944. Kyllä Suomen sotilas oppi tuolloin – ja oppii tänäänkin – nopeasti käyttämään uusia ja monimutkaisiakin sotavarusteita, mutta kesäkuun katastrofi johtui pitkälti taitamattomuudesta, epäroinnista ja laiminlyönneistä päämajassa sekä eräissä ratkaisevissa painopistealueen yhtymissä. Sotilaiden ja poliittisen johtomme onnistumisista ja epäonnistumisista tulee oppia, jotta emme tekisi samoja virheitä uudelleen.

85-vuotias Suomen Sotilas kiittää kesän 1944 suomalaisia ja saksalaisia veteraaneja heidän uhrauksistaan. Teitä ilman emme olisi tässä. Toivotamme aurinkoista kesää vielä joukossamme oleville veteraaneille ja nuoremmille maanpuolustajille.

JAAKKO PUUPERÄ
jaakko.puuperä@suomensotilas.fi

OLIKO SE TORJUNTAVOITTO?

Voittoisa roomalainen. Käsite konkreettisesta taistelulentästä ja taistelusta kilpailuna voitosta on yhä ajankohtainen, mutta jo antiikin ajoilta periytyvä ajattelutapa voi myös rajoittaa sotilaallista ajattelua. Antiikin perimää on myös käsite Pyrrhoksen voitto. Voiton käsitteestä *sivuilla 12–13*.

KOREAT VALMIINA SOTAAN

38. leveysasteella on vallinnut kylmä sota jo puoli vuosisataa. Onko kriisi syvenemässä? **Jaakko Bergqvistin** asiantuntija-artikkeli *sivuilla 22–29*. Lisää Aasian kipupisteistä *NettiSotilaassa* www.suomensotilas.fi

VOITON VÄLINEET

KUVA MIKKO LILLIESTRÖM

Kesällä 60 vuotta sitten Suomen sotilailta löytyi tahtoa, taitoa ja välineitäkin. Muun muassa panssarintorjunta-aseita saatiin tuolloiselta liittolaiselta Saksalta.

KOHTALON KESÄ 1944

Teemanumeromme *sivuilla 38–65* esittelemme torjuntavoiton tärkeimpiä välineitä – aseita ja asejärjestelmiä – joilla ratkaistiin Suomen kohtalo kesällä 60 vuotta sitten. Jatkamme aiheesta tulevissa numeroissa.

Välineet eivät aina ole terästä ja ruutia. VTT **Markku Jokisipilä** esittelee *sivuilla 48–49* tuoreita tutkimustuloksiaan poliittisista välineistä; Suomen ja Saksan suhteista sotavuosina ja Rytin-Ribbentropin sopimuksesta kesällä 1944.

Viki ei ollut sotavuosina enää mikään ”pikkupoika”.

Suomen
Sotilas
2003 on

KUVA VIKI LOHINIEMEN ALBUMISTA

VIKI LOHINIEMI

Esittelemme tässä numerossa myös ihmisiä aseiden takaa. Valitsimme vuoden 2003 Suomen Sotilaaksi pitkän linjan maanpuolustusmiehen, 98-vuotiaan panssarintorjuntaveteraanin **Viki Lohiniemen**. Vikin haastattelu *sivuilla 76–77*.

SUOMEN SOTILAS

RIIPPUMATON SOTILASAIKAKAUSJULKAISU

3/2004

6 JYVÄLLÄ Pyöräajoneuvot pulassa – Strykerissä pahoja puutteita *Esa Järvelä ja Jaakko Puuperä* • Maailmalta *Pertti Lappalainen* • Uusi tarkkuuskivääri Aseteknolta • Sopimusotilas kuuluu kantahenkilökuntaan *Ville Tapio Ronkanen* • Kunnan alamäki *Ismo Turunen*

12 Voitto vai häviö? *Mikael Halila*

14 Turvallisuusuhat monimuotoistuvat *Juha Martelius ja Anu Sallinen*

18 Erikoistilanteiden valmiusyksikkö Karhu – Ei mitään nallekarhuja *Tapio Mäkinen*

22 Koreat – 50 vuotta vihanpitoa • Oma aseellisuus tärkeää molemmille Koreoille *Jaakko Bergqvist*

30 Soppatykin ulottumattomissa – Sotilaan taistelu- ja sissimuona-annokset • **TESTISSÄ** taistelijan kuivamuonat *Eerikki Rundgrén* • Hyvää retkiruokaa pata-aineksista *Jarmo Sinkkonen*

38 KOHTALON KESÄ 1944

39 Rynnäkkötykit Suomessa *Kari Kuusela*

42 ”Sturmi” käyttäjänsä silmin *Pauli Thomenius*

44 Suomen Sotilas koeajaa osa IX: ”Sturmi” – Sturmgeschütz III Ausf. G *Marko Eriksson*

48 Ribbentropia ei tarvitse kiittää *Markku Jokisipilä*

50 Ihmeen tykit – Tykistön kova kesäkoulu Kannaksella • Kenttätykistön sotapeli 1944 *Jyri Paulaharju*

56 Panssarikauhu *Kari Kuusela*

58 Panssarirykky *Kari Kuusela*

60 Ilmavoimat Kannaksen torjuntataisteluissa *Heikki Lehti*

64 Suurhyökkäyksen tulo tiedettiin *Ismo Turunen*

69 TAUKO Opas kylmän sodan vesille *Ismo Turunen* • Suomen Sotilas 80 vuotta sitten • Ilmatorjuntaa kylmässä sodassa *Pertti Luukkonen* • Elokuva ”Etulinjan edessä” yllätti *Jaakko Puuperä* • Tapaus Jessica Lynch *Tero Ahtee*

71 Heraldiaan kotkat *Jukka Suvisaari*

76 Suomen Sotilas 2003: Viki Lohiniemi *Ismo Turunen, Pauli Thomenius ja Jaakko Puuperä*

80 Palautteet

82 Kolumni *Jukka Knuuti*

KANSI: MIKKO LILLIESTRÖM

JULKAISTAVA AINEISTO. Aineisto hyväksytään julkaistavaksi ehdoin, että kustannus Oy Suomen Mies saa aineistoon hyvän kustannustavan puitteissa eri korvauksia vapaan käyttöoikeuden tiedonvälitystoiminnassaan, ellei muuta ole nimenomaisesti sovittu.

TILAAJAREKISTERI. Lehden tilaajarekisteriä voidaan käyttää suoramarkkinointitarkoituksiin. Niitä lehden tilaajia, jotka eivät halua että heidän tietojensa käytetään, pyydetään ilmoittamaan siitä lehden tilauksen yhteydessä.